

Bilaga 6: Kvalitetsdeklaration

INNEHÅLL

INNEHÅLL	1
0. SAMMANFATTNING	2
1. STATISTIKENS INNEHÅLL	2
1.1. STATISTISKA MÅLSTORHETER.....	2
1.2. REFERENSTIDER.....	3
1.3. FULLSTÄNDIGHET	3
2. STATISTIKENS TILLFÖRLITLIGHET	4
2.1. TILLFÖRLITLIGHET TOTALT	4
2.2. OSÄKERHETSKÄLLOR	4
2.3. REDOVISNING AV OSÄKERHETSMÅTT	8
3. STATISTIKENS AKTUALITET	8
3.1. FREKVENNS	8
3.2. FRAMSTÄLLNINGSTID	8
3.3. PUNKTLIGHET	8
4. JÄMFÖRBARHET OCH SAMANVÄNDBARHET	8
4.1. JÄMFÖRBARHET ÖVER TIDEN	8
4.2. JÄMFÖRBARHET MELLAN GRUPPER.....	9
4.3. SAMANVÄNDBARHET MED ANNAN STATISTIK.....	9
5. TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRSTÅELIGHET	9
5.1. SPRIDNINGSFORMER	9
5.2. PRESENTATION	9
5.3. DOKUMENTATION.....	9
5.4. TILLGÅNG TILL PRIMÄRMATERIAL.....	9
5.5. UPPLYSNINGSTJÄNSTER.....	10
6. ÖVRIGT	10

0. SAMMANFATTNING

Statens kulturråd är statistikansvarig myndighet för statistik om museer och konsthallar i Sverige. Statisticon AB har på uppdrag av Statens kulturråd genomfört en undersökning av museernas och konsthallarnas verksamhet år 2004.

Undersökningen har genomförts i form av webbenkäter till samtliga museer och konsthallar. Möjlighet att besvara enkäten på papper har också funnits. De regionala museerna har fått en elektronisk blankett i excelformat att besvara.

1. STATISTIKENS INNEHÅLL

1.1. Statistiska målstorheter

Undersökningen omfattar ett flertal frågeområden rörande museernas/konsthallarnas verksamhet. Tabell 1 redovisar de olika frågeområdena samt en kort beskrivning av områdets innehåll. Baserat på varje frågeområde och de specifika frågorna finns associerade målstorheter specificerade. Ett exempel är målstorheten totalt antal besök på museer/konsthallar 2004.

Tabell 1. Frågeområden

Område	Beskrivning
Organisation	Museets/konsthallens institutionstyp, huvudman samt organisationsform
Öppethållande	Antal öppettid dagar, öppettid timmar m.m.
Entréavgifter	Entréavgifter för vuxna och barn
Antal besök	Antal betalade och avgiftsfria besök samt besök från skolor
Utställningar	Antal utställningar totalt samt uppdelat på utställningens inriktning
Publika aktiviteter	Antal visningar, stadsvandringar, kurser och övrig programverksamhet uppdelat på antal tillfällen och deltagare
Informationsmaterial	Antal utställningskataloger, studie- och undervisningsmaterial samt övriga publikationer
Samlingar	Samlingarnas inriktning, storlek och tillväxt uppdelat på fotografier, arkivalier och föremål
IT	Huruvida museet/konsthallen har hemsida eller ej samt antal besökare på hemsidan
Faktarum	Huruvida museet/konsthallen har för allmänheten tillgängligt faktarum, arkiv bibliotek eller ej
Personal	Antal årsverken totalt samt uppdelat på kön m.m.
Ekonomi	Museets/konsthallens intäkter och kostnader totalt samt uppdelat på delposter

1.1.1. Undersökningsenhet och population

Museidefinitionen som statistiken i rapporten bygger på är den som *the International Council of Museums* (ICOM) använder. Enligt denna definition är ett museum en institution som ”genom förvärv och bevarande, forskning och dokumentation, förmedling och undervisning ska främja förståelsen av det kulturella arvet och fördjupa kunskaperna om samhällets framväxt och dess situation idag”. För konsthallar finns ingen lika entydig definition, men de beskrivs som en institution med huvudsyfte att i permanent lokal ställa ut konst för allmänheten.

För att ingå i undersökningen ska institutionen (museet eller konsthallen) ha anställd yrkesutbildad personal där personalens sammanlagda arbete uppgår till minst ett årsverke under år 2004. Museer som inte har haft öppet för allmänheten under år 2004 (t.ex. på grund av ombyggnation) har exkluderats ur årets undersökning. Populationen omfattar 232 institutioner, se Tabell 3.

1.1.2. Variabler

I Tabell 1 redovisas frågeområden översiktligt. Inom varje frågeområde finns ett flertal enskilda frågor vilka ger upphov till en rad variabler. I bilaga 3 i rapporten redovisas frågeblanketten.

1.1.3. Statistiska mått

I tabellerna redovisas i första hand totaler, genomsnitt och andelar och dessutom ett antal nyckeltal.

1.1.4. Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på totalnivå, fördelat efter län samt efter institutionstyp. Vissa centrala variabler redovisas för varje museum.

1.2. Referenstider

Uppgifterna avser år 2004.

1.3. Fullständighet

Alla delar av museernas och konsthallarnas verksamhet omfattas inte av enkäten. Området elektroniska tjänster kan utvecklas, till exempel när det gäller digitaliseringsprocessen, besök på institutionernas webbplatser och tillgänglighet till databaser.

2. STATISTIKENS TILLFÖRLITLIGHET

2.1. Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på en totalundersökning av museer och konsthallar där minst ett årsverke utfördes under år 2004. Svandsandelen i undersökningen är hög, 94 procent. Utöver objektsbortfall förekommer även bortfall på enskilda frågor (partiellt bortfall). För vissa av variablerna har saknade svar imputerats.

2.2. Osäkerhetskällor

2.2.1. Urval och skattningsförfarande

Undersökningen är en totalundersökning varför det inte föreligger något urvalsfel.

2.2.2. Ramtäckning

Med osäkerhetskällan ramtäckning avses att den urvalsram som används antingen saknar museer/konsthallar som ingår i populationen (s.k. undertäckning) eller innehåller institutioner som inte ingår i målpopulationen (s.k. övertäckning).

Av enkätsvaren framgår att tre museer inte haft öppet för allmänheten under år 2004. De har efter samråd med Kulturrådet tagits bort från årets undersökningspopulation. Därutöver har tre museer, Farmacihistoriska sällskapet, Grästorps museum och Malungs hembygds museum angivit 0 årsverken, och de har också klassificerats som övertäckning eftersom de inte uppfyller kriterierna för att ingå i undersökningspopulationen.

Undertäckning kan finnas bland museer där ett årsverke eller mer utförts under år 2004, men som inte finns med i undersökningspopulationen. Omfattningen av detta är inte känd.

2.2.3. Mätning

Uppdatering av kontaktuppgifter

Några veckor innan datainsamlingen påbörjades sändes ett brev via e-post till samtliga museers kontaktpersoner enligt föregående års datainsamling. I brevet fanns en uppmaning om att gå in på en hemsida och uppdatera kontaktuppgifterna till museet.

Datainsamling

Datainsamlingen har genomförts under perioden augusti till och med november år 2005. Datainsamling har skett genom en webbenkät. Ett introduktionsbrev (via vanlig post och e-post) med en uppmaning om att logga in på en hemsida sändes ut till samtliga institutioner. I brevet fanns lösenord och anvisningar om hur man skulle logga in. Efter cirka tre respektive fem veckor sändes påminnelsebrev till de institutioner som ännu inte besvarat enkäten. Därefter påmindes de institutioner som ännu inte inkommit med svar per telefon. Telefonpåtminnelserna genomfördes av Statisticon AB och Kulturrådet gemensamt. Tabell 2 redovisar vissa tidpunkter under datainsamlingen.

Tabell 2. Fältarbetsperiod

Tidpunkt	Aktivitet
11-12 augusti	Utsändning av brev för uppdatering av kontaktuppgifter
30 augusti	Datainsamling inleds Utsändning av introduktionsbrev
16 september	Påminnelsebrev 1
27 september	Påminnelsebrev 2
Oktober	Telefonpåminnelser

Uppgiftslämnare

Enkäten är ställd till museichef, chef för konsthall eller myndighetschef.

Mätfel

Med mätfel avses fel som kan ha uppstått genom att frågor och svar missuppfattats av den svarande. Mätfelens omfattning är okänd, men kan antas ha en viss betydelse för undersökningens resultat. Många av begreppen i undersökningen är inte entydigt definierade och utifrån uppgiftslämnarnas svar och kommentarer finns det mycket som tyder på att vissa frågor missuppfattats. I de fall orimliga svar angivits har museet/konsthallen återkontaktats och svaren har rättats. Exempel på orimliga svar är att institutioner angett att man haft kvällsöppet mer än sju kvällar per vecka, eller att man besvarat frågor om museifilialer samtidigt som man uppgivit att museet inte har någon filial.

En källa till att mätfel uppkommer kan vara att institutionernas organisation medför att uppgifter som efterfrågas inte finns tillgängliga. Det finns också exempel på institutioner som har flera olika verksamheter inom samma organisationen och där det för uppgiftslämnaren inte är entydigt definierat för vilken del av verksamheten uppgifter ska lämnas. Ett exempel på sådana problem är när uppgifter om entréavgifter ska lämnas. Olika verksamheter inom en institution kan ha olika entréavgifter.

2.2.4. Svartsbortfall

Objektsbortfallet, det vill säga att svar helt saknas från en institution, i undersökningen är litet. Däremot finns det ett relativt stort partiellt bortfall, vilket innebär att svar saknas för en eller flera frågor i undersökningen. I vissa fall har saknade svar imputerats med i första hand 2003 års värden, i andra fall har ingen imputering gjorts. Se vidare avsnitt 2.2.4.

I tabell 3 redovisas undersökningspopulation och svarsandel efter museityp.

Tabell 3. Population och svarsandel

	Totalt	Central- museer	Övriga statliga museer	Regionala museer	Kommunala museer	Övriga museer	Konst- hallar
Ram	239	23	31	32	74	53	26
Övertäckning	7	0	3	1	1	2	0
Population	232	23	28	31	73	51	26
- Svar	217	20	26	31	69	47	24
- Bortfall	15	3*	2	0	4	4	2
Svarsandel ¹	94%	87%	93%	100%	95%	92%	92%

* Objektsbortfallet bland centralmuseer har imputerats med 2003 års värden. I resultatsammanställningen redovisas således svar för samtliga centralmuseer

För att mäta i hur stor utsträckning respondenterna besvarat enkäten fullständigt har 23 av undersökningsvariablerna valts ut för att belysa detta. Dessa variabler betraktas som de viktigaste i undersökningen. I samband med resultatanalysen har en ny variabel skapats, som kan anta värden mellan 0 och 23 beroende på antalet av dessa frågor som besvarats. Tabell 4 redovisar frekvensfördelningen för denna variabel. Av tabellen framgår t.ex. att 16 procent av samtliga institutioner har svarat på samtliga av dessa 23 frågor. Hälften har besvarat 20 eller fler frågor.

Tabell 4. Antal institutioner som lämnat fullständiga svar

Antal besvarade frågor	Antal institutioner	Procent
5-9	4	2 %
10-14	20	9 %
15-19	81	37 %
20	30	14 %
21	25	12 %
22	23	11 %
23	34	16 %

Vidare har olika centralmått beräknats utifrån den konstruerade variabeln. I tabell 5 kan man utläsa att hälften av biblioteken har besvarat minst 20 (medianen) av de 23 frågorna. Första kvartilen, Q1, tolkas som att 75 procent av samtliga institutioner har besvarat minst 17 frågor. Den tionde percentilen, P10, tolkas som att 90 procent av samtliga institutioner har besvarat minst 14 frågor.

¹ Detta svarsandelsmått motsvarar måttet SA_1 (ovägt) i skriften "Standard för bortfallsberäkning" framtagen av Statistikersamfundets surveysektion 2005

Tabell 5. Centralmått efter antal svar för institutioner

Percentil	Antal institutioner
P10	14
Q1	17
Median	20
Q3	22
P90	23

2.2.5. Bearbetning

Svar som inkom via Excel-enkäten och via pappersblanketter har matats in i en databas. De inmatade värdena har kontrollästs.

Data har bearbetats i flera steg. I det första databearbetningssteget genomfördes rättningar av felaktigt beräknade summor. I de fall institutionerna gjort felaktiga summeringar, det vill säga summan av olika delkomponenter inte är densamma som totalsumman har en rättning gjorts. Utgångspunkten har varit att en ny summa beräknats som summan av samtliga delkomponenter. Frågeformuläret innehåller flera ”därav”-uppgifter, och i de fall därav-uppgiften överskrider det totala värdet har därav-värdet satts till detsamma som totalvärdet.

Om samtliga delkomponenter redovisats men summering ej gjorts har summan beräknats. Motsvarande gäller om en totalsumma samt alla utom en delkomponent fyllts i. Den saknade uppgiften har då beräknats med subtraktion.

Eftersom museernas och konsthallarnas verksamhet kan skilja sig mycket mellan två år har imputeringen med 2003 års värden begränsats till några få, centrala variabler, nämligen antal besök och samlingarnas storlek. Två av museerna som saknade svar på frågorna om antal besök var nya i årets undersökning och imputering med föregående års data var därmed inte möjlig. I stället användes besöksuppgifter från respektive institutions hemsida. Någon statistisk imputeringsmetod har inte använts. Flera av variablerna i undersökningen redovisas i form av genomsnitt (t.ex. entréavgifter, antal öppettid dagar och antal dagar med kvällsöppet per vecka). Saknade värden i dessa variabler har inte imputerats.

I det totala antalet besök i riket för år 2004 ingår alltså de imputerade värdena i beräkningen. Detta betyder att de redovisade totalerna i rapporten är uppskattade, snarare än sanna, värden. Metoden att imputera 2003 års besöksiffror när värde saknas torde dock leda till en god uppskattning av det sanna värdet. Nackdelen är att besöksiffror på riksnivå för 2004 och 2003 inte är helt jämförbara. I rapporten som redovisar 2003 års besöksiffror har inte någon imputering av saknade värden genomförts. Detta betyder att orsaken till att 2004 års besöksiffror är större än för 2003 antingen är att antalet besök har ökat eller att saknade värden har imputerats, eller både och. Av det totala antalet besök på museer på 16,4 miljoner har omkring 1,2 miljoner imputerats. Vasamuseet – som inte svarade på enkäten i år – står för den största delen av imputeringen 780 000 besök.

Samtliga värden som rättats eller imputerats med 2003 års värden har markerats i databasen. Rättade värden redovisas på institutionsnivå, medan imputerade värden endast ingår i summor i tabeller på en aggregerad nivå.

2.2.6. Modellantaganden

Objektsbortfallet bland tre av de fyra museerna inom Statens maritima museer har imputerats med 2003 års uppgifter. För variablerna besök och samlingar har imputering med 2003 års uppgifter gjorts. I de fall antal besök av skol-/förskoleelever saknas har imputering gjorts under antagandet att andelen besökande skol-/förskoleelever var likadant bland bortfallet som bland de svarande. Fördelningen från de svarande institutionerna har använts för att imputera antalet besök för de med partiellt bortfall.

2.3. Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning av osäkerhetsmått görs i undersökningen.

3. STATISTIKENS AKTUALITET

3.1. Frekvens

Undersökningen av museer och konsthallar återkommer årligen.

3.2. Framställningstid

Framställningstid för statistiken är cirka 5 månader.

3.3. Punktlighet

Publiceringen följer i huvudsak publiceringsplanen som anger publicering 16 december år 2005.

4. JÄMFÖRBARHET OCH SAMANVÄNDBARHET

4.1. Jämförbarhet över tiden

Statistik om verksamheten vid landets museer har gjorts sedan år 1932. Sedan år 1946 finns uppgift om antal besök och från år 1984 ingår även konsthallar i statistiken. Sedan år 1984 ingår statistiken i Sveriges officiella statistik.

Vissa av institutionerna i undersökningen har en komplex organisation bestående av flera olika verksamheter. I avsnitt 2.2.3 Mätning, beskrivs några exempel på detta. I vissa fall avser inte de lämnade uppgifterna samma verksamhet som föregående år, vilket försvårar jämförbarheten över tiden.

I årets undersökning har några centrala variabler imputerats för att få en fullständighet i resultaten. Detta gäller antal besök och samlingarnas storlek (se vidare avsnitt 2.2.5 Bearbetning). Syftet med imputeringen är att få ett mer korrekt mått på dessa storleksmått. Jämförbarhet mellan åren försämras dock i och med detta, se även avsnitt 2.2.5.

4.2. Jämförbarhet mellan grupper

Tabellerna bygger endast på data som samlas in i undersökningen, det vill säga det finns inga andra källor eller mätningar för den presenterade statistiken vilka kunde haft annorlunda definitioner. I det avseendet är statistiken enhetlig.

4.3. Samanvändbarhet med annan statistik

I publikationen ”Statens kulturinsatser i regionalt perspektiv”, vilken återfinns på Kulturrådets hemsida www.kulturradet.se, publiceras viss statistik för centralmuseerna. Vidare publicerar vissa museer på sin webbplats sitt eget museums besöksstatistik i tidsserier.

5. TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRSTÅELIGHET

5.1. Spridningsformer

Resultaten från undersökningen finns publicerade i rapporten ”Museer och konsthallar 2004” i Kulturrådets rapportserie ”Kulturen i siffror”. Rapporten finns tillgänglig både i tryckt form och på Kulturrådets webbplats www.kulturradet.se.

5.2. Presentation

Rapporten innehåller en textdel där resultaten från undersökningen samt den historiska utvecklingen beskrivs. I en tabellbilaga redovisas resultaten på riks- och länsnivå samt på institutionsnivå och efter typ av institution. Tabellerna innehåller dels en redovisning av i första hand totaler och andelar, och dels ett antal nyckeltal.

5.3. Dokumentation

I denna kvalitetsdeklaration beskrivs samtliga aspekter av undersökningens genomförande. I bilaga 2 i rapporten ”Museer och konsthallar 2004” finns en kortare beskrivning av undersökningens genomförande.

5.4. Tillgång till primärmaterial

Tillgång till primärmaterial kan erhållas efter prövning från Kulturrådet.

5.5. Upplysningstjänster

Upplysningar om statistiken kan erhållas av Annika Jonsson eller Erik Åström på Kulturrådet. Telefon 08 – 519 264 00 eller e-post: fornamn.efternamn@kulturradet.se

6. ÖVRIGT

David Sundén på Statisticon AB har varit projektledare för undersökningen. Mats Forsberg har skrivit rapporttexten. Åsa Greijer har skrivit kvalitetsdeklarationen samt ansvarat för bearbetning och tabulering av data.